



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

---

Έγγραφο συνόδου

---

**A7-0434/2013**

4.12.2013

## ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την επισιτιστική κρίση, την απάτη στην αλυσίδα των τροφίμων και τη διενέργεια ελέγχων

(2013/2091 (INI))

Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

Εισηγήτρια: Esther de Lange

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

	<b>Σελίδα</b>
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	17
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ .....	20
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ .....	23
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ .....	27

## ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την επισιτιστική κρίση, την απάτη στην αλυσίδα των τροφίμων και τη διενέργεια ελέγχων  
(2013/2091 (INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το σχέδιο δράσης πέντε σημείων<sup>1</sup> που υπέβαλε η Επιτροπή τον Μάρτιο του 2013 μετά την αποκάλυψη του μεγάλου δικτύου απάτης που αφορούσε την πώληση κρέατος αλόγου ως βοείου κρέατος,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 και την κατάργηση της οδηγίας 87/250/ΕΟΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της οδηγίας 1999/10/ΕΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών της Επιτροπής 2002/67/ΕΚ και 2008/5/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 608/2004 της Επιτροπής,
- έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (COM(2013)0265),
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου της 11ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τη διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων σε τέσσερις οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών και της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της

<sup>1</sup> [http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan\\_en.htm](http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm).

Υπαίθρου (Α7-0434/2013),

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γενικές αρχές της νομοθεσίας της ΕΕ για τα τρόφιμα απαγορεύουν, σύμφωνα με τον κανονισμό 178/2002, τη διάθεση στην αγορά μη ασφαλών τροφίμων καθώς και τις δόλιες πρακτικές, τη νόθευση των τροφίμων και οιοσδήποτε άλλες πρακτικές ενδέχεται να παραπλανήσουν τον καταναλωτή·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 σχετικά με θέματα υγείας και διατροφής, καθώς και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές περιέχουν λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με την απαγόρευση των παραπλανητικών ισχυρισμών και πρακτικών επισήμανσης·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων και την αλυσίδα των τροφίμων παρέχει έως σήμερα υψηλό επίπεδο ασφάλειας των τροφίμων για τους καταναλωτές της ΕΕ· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι η ισχύουσα νομοθεσία εξακολουθεί να μην είναι αρκετά ισχυρή και δεν είναι πάντα αξιόπιστη και, ως εκ τούτου, απαιτούνται βελτιώσεις στην πράξη·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ταυτόχρονα, οι πρόσφατες περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων έχουν κλονίσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην αλυσίδα των τροφίμων, με αρνητικές επιπτώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής, καθώς τα εν λόγω σκάνδαλα βλάπτουν τη συνολική εικόνα του βασικού αυτού κλάδου της οικονομίας της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα ευρωπαϊκά γεωργικά προϊόντα διατροφής είναι υψίστης σημασίας τόσο εντός της ΕΕ όσο και πέραν των συνόρων της· λαμβάνοντας υπόψη, ωστόσο, ότι πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η συντριπτική πλειονότητα των ευρωπαϊκών γεωργικών προϊόντων διατροφής είναι άριστης ποιότητας και, ως εκ τούτου, αξίζουν διεθνή αναγνώριση·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια αποτελεί βασικό στοιχείο της προσέγγισης που ενέκριναν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη όσον αφορά τους ελέγχους για την ασφάλεια των τροφίμων·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας των γεωργικών προϊόντων διατροφής είναι ένας από τους μεγαλύτερους οικονομικούς τομείς στην ΕΕ, παρέχοντας 48 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και με αξία 715 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεμονωμένες περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην εικόνα ολόκληρου του τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομοθεσία της ΕΕ για τα τρόφιμα είναι πολύ αναλυτική στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και περιλαμβάνει ελέγχους και δοκιμές για κατάλοιπα και άλλου είδους μολύνσεις των τροφίμων και των ζωοτροφών· λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη ότι δεν υφίσταται πλαίσιο που να αφορά ειδικά την απάτη στον τομέα των τροφίμων, εκτός από τον γενικό όρο ότι οι καταναλωτές δεν πρέπει να παραπλανούνται·

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι διαπιστώνονται επίσης προβλήματα στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι υπάρχει ανάγκη για αποτελεσματικότερους επίσημους ελέγχους στα τρόφιμα ζωικής παραγωγής σε κάθε στάδιο της αλυσίδας των τροφίμων·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υφίστανται στατιστικά στοιχεία για τις επιπτώσεις της απάτης στον τομέα των τροφίμων στην ΕΕ, λαμβάνοντας δε υπόψη ότι η Επιτροπή μόλις πρόσφατα αναγνώρισε την απάτη στον τομέα των τροφίμων ως νέο τομέα δράσης·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρόσφατες περιπτώσεις απάτης περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την εμπορία κρέατος αλόγου ως βοείου κρέατος και την εμπορία κρέατος από άλογα που υποβλήθηκαν σε αγωγή με φαινυλοβουταζόνη ως εδώδιμου κρέατος αλόγου, την εμπορία συνηθισμένων αλεύρων ως βιολογικών αλεύρων, αυγών από πουλερικά που εκτρέφονται σε κλωβοστοιχίες ως βιολογικών αυγών, άλατος στρώσης οδοστρώματος ως άλατος για τα τρόφιμα, καθώς και τη χρήση στα αλκοολούχα ποτά αλκοόλης στην οποία έχει προστεθεί μεθανόλη, τη χρήση λιπών επιμολυσμένων με διοξίνες κατά την παραγωγή ζωοτροφών καθώς και την εσφαλμένη επισήμανση ειδών ψαριών ή θαλασσινών·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι απάτη θα μπορούσε να θεωρηθεί η διάθεση από έναν παραγωγό σε δύο διαφορετικές αγορές δύο φαινομενικά πανομοιότυπων προϊόντων που παράγονται με χρήση συστατικών διαφορετικής ποιότητας·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εν γένει τα περιστατικά απάτης στον τομέα των τροφίμων σημειώνονται σε περιπτώσεις όπου η δυνατότητα και ο πειρασμός για διάπραξη απάτης είναι μεγάλα και όπου ο κίνδυνος εντοπισμού και επιβολής κυρώσεων είναι μικρός·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων είναι συχνά μεγάλη και σύνθετη, περιλαμβάνοντας πολλές επιχειρήσεις τροφίμων και άλλα μέρη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καταναλωτές ολοένα και περισσότερο δεν γνωρίζουν τον τρόπο παραγωγής των τροφίμων τους, οι δε υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων δεν έχουν πάντα, και δεν τους απαιτείται να έχουν, εποπτεία της αλυσίδας παραγωγής στο σύνολό της·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μαζικής κλίμακας απάτη με τα γεύματα από κρέας αλόγου σε όλη την Ευρώπη είναι το σύμπτωμα ενός ανεξέλεγκτου παγκοσμιοποιημένου συστήματος εφοδιασμού, ενός παραγωγισμού στον τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής με μειωμένες τιμές και ενός ελλιπούς συστήματος επισήμανσης·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν είναι όλοι οι έμποροι και οι μεσάζοντες στην αλυσίδα τροφίμων καταχωρισμένοι και πιστοποιημένοι ως επιχειρήσεις τροφίμων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεν μπορούν συχνά με βεβαιότητα να αναφέρουν πόσοι μη καταχωρισμένοι έμποροι είναι ενεργοί·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές αναστέλλουν, μετά από σοβαρά περιστατικά απάτης στον τομέα των τροφίμων, τη λειτουργία επιχειρήσεων που έχουν καταδικαστεί για διάπραξη απάτης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις ύστερα από λίγο καταχωρίζονται εκ νέου σε άλλη περιοχή και συνεχίζουν τις εμπορικές συναλλαγές τους όπως πριν· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανταλλαγή πληροφοριών

μεταξύ κρατών μελών σχετικά με επιχειρήσεις που έχουν καταδικαστεί για απάτη θα βελτιώνει την παρακολούθηση των εν λόγω επιχειρήσεων προκειμένου να μην τους παρέχεται η δυνατότητα να ασκούν εκ νέου δόλιες δραστηριότητες·

- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι την ευθύνη για την εφαρμογή και επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα τρόφιμα φέρουν τα κράτη μέλη, και ότι η επιβολή των νόμων και ο έλεγχος περιορίζονται, κατά συνέπεια, κυρίως σε εθνικό επίπεδο, με αποτέλεσμα η διασυνοριακή εποπτεία σε ενωσιακό επίπεδο να είναι περιορισμένη έως ανύπαρκτη·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εθνικές αρχές τείνουν να εστιάζουν τους ελέγχους τους στην ασφάλεια των τροφίμων και δεν δίνουν προτεραιότητα στην απάτη στον τομέα των τροφίμων, συχνά λόγω έλλειψης ικανοτήτων και πόρων·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρμόδιες αρχές ορισμένων κρατών μελών έχουν ειδικές αστυνομικές μονάδες για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διενέργεια ελέγχων σε ορισμένα κράτη μέλη έχει εν μέρει ανατεθεί σε ιδιωτικούς φορείς ελέγχου· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε άλλα κράτη μέλη οι έλεγχοι διενεργούνται εξ ολοκλήρου από τις αρμόδιες αρχές·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, όπως για παράδειγμα στην πρόσφατη περίπτωση της απάτης με το κρέας αλόγου·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Επιτροπής (ΓΤΚΘ) είναι αρμόδιο για τον έλεγχο όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΕΕ για την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων, λαμβάνοντας δε υπόψη ότι οι έλεγχοί του κατά κανόνα ανακοινώνονται εκ των προτέρων και η σχετική προετοιμασία γίνεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των ελέγχων ανά έτος είναι περιορισμένος εξαιτίας της περιορισμένης ικανότητας του ΓΤΚΘ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΓΤΚΘ έχει δηλώσει ότι επί του παρόντος δεν διαθέτει τον εξοπλισμό ή την κατάρτιση για να επικεντρώνεται στην απάτη στον τομέα των τροφίμων·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρμόδιες αρχές, και ιδίως το ΓΤΚΘ, αγνόησαν παντελώς διάφορες προειδοποιήσεις για την αύξηση του αριθμού των σφαγών αλόγων σε ορισμένα κράτη μέλη·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπόλ έχει παρατηρήσει αύξηση του αριθμού περιπτώσεων απάτης στον τομέα των τροφίμων, και ότι η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί παράλληλα με την αυξανόμενη συμμετοχή εγκληματικών οργανώσεων στην απάτη στον τομέα των τροφίμων·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα κράτη μέλη στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τις διασυνοριακές έρευνες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπόλ μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη διαθέτοντας την τεχνογνωσία της, τα εργαλεία ανάλυσης και τις βάσεις δεδομένων της, μόνο κατόπιν αιτήματός τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι στην περίπτωση της απάτης με το κρέας αλόγου, τα κράτη μέλη αρχικά δίστασαν να συνεργαστούν με

την Ευρωπόλ·

- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από το 2011, η Ευρωπόλ έχει διεξαγάγει επιτυχώς πολλές επιχειρήσεις OPSON σχετικά με την παραποίηση/απομίμηση και τα προϊόντα τροφίμων κατώτερης ποιότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπόλ κατά τη διεξαγωγή αυτών των επιχειρήσεων συνεργάζεται με την Ιντερπόλ, τις αρχές των κρατών μελών, κράτη εκτός ΕΕ, καθώς και ιδιώτες εταίρους·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναγραφή της χώρας ή του τόπου προέλευσης στην επισήμανση του κρέατος και των προϊόντων κρέατος δεν αποτρέπει από μόνη της την απάτη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η προέλευση ενός τροφίμου σε ορισμένες περιπτώσεις καθορίζει εν μέρει και την τιμή του· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναγραφή της προέλευσης ενδέχεται ακόμη και να πυροδοτήσει τη διάπραξη περαιτέρω απάτης·
- ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών που σκοπεύει να συνάψει η ΕΕ θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στον τομέα του ελέγχου των τροφίμων·
- ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να καταβληθούν νέες προσπάθειες για να εξετασθεί η απάτη σε οικονομικό πλαίσιο που χαρακτηρίζεται τόσο από την οικονομική κρίση όσο και από το φαινόμενο του κοινωνικού ντάμπινγκ, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ·
- Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρακτικές διαπραγμάτευσης και αντίστροφης δημοπρασίας συμβάλλουν στην υποβάθμιση της ποιότητας, της ασφάλειας και της διαφάνειας και έχουν επιπτώσεις στα περιθώρια κέρδους ολόκληρου του κλάδου·
- ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρακτικές διανομής και διανομής μέσω μεσάζοντος αποτελούν πηγή αποσταθεροποίησης των αγορών παραγωγής καθώς μειώνουν τα περιθώρια κέρδους των παραγωγών·

#### **Απάτη στον τομέα των τροφίμων: πεδίο δράσης και ορισμός**

1. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων συνιστά ένα σχετικά νέο θέμα στην ευρωπαϊκή ατζέντα, και ότι στο παρελθόν δεν αποτέλεσε ποτέ βασική προτεραιότητα για τη νομοθεσία και την επιβολή των νόμων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο·
2. εκφράζει ανησυχίες σχετικά με τον δυνητικό αντίκτυπο της απάτης στον τομέα των τροφίμων στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών, στην ασφάλεια των τροφίμων, στη λειτουργία της αλυσίδας τροφίμων και στη σταθερότητα των τιμών των γεωργικών προϊόντων και τονίζει ότι έχει σημασία να αποκατασταθεί ταχέως η εμπιστοσύνη των ευρωπαίων καταναλωτών·
3. ζητεί συνεπώς από την Επιτροπή να αντιμετωπίσει με την απαιτούμενη προσοχή την απάτη στον τομέα των τροφίμων και να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα με σκοπό η πρόληψη και η καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων να αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής της ΕΕ·
4. τονίζει την ανάγκη να διαμορφωθεί σαφέστερη εικόνα για το μέγεθος, τη συχνότητα

και τα στοιχεία των περιπτώσεων απάτης στον τομέα των τροφίμων στην ΕΕ· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συλλέγουν συστηματικά δεδομένα σχετικά με τις περιπτώσεις απάτης και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων·

5. επισημαίνει ότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν παρέχει επί του παρόντος ορισμό της απάτης στον τομέα των τροφίμων και ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διαφορετικές μεθοδολογίες για τον ορισμό της απάτης· θεωρεί σημαντική την ύπαρξη ενιαίου ορισμού για την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης όσον αφορά την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων· τονίζει την ανάγκη να εγκριθεί γρήγορα εναρμονισμένος ορισμός σε επίπεδο ΕΕ, βασισμένος στις συζητήσεις με τα κράτη μέλη, τους συναφείς κύκλους ενδιαφερομένων και τους εμπειρογνώμονες, που θα περιλαμβάνει στοιχεία όπως η μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τα τρόφιμα και/ή η παραπλάνηση των καταναλωτών (συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης πληροφοριών σχετικά με το προϊόν), η πρόθεση και το πιθανό οικονομικό κέρδος και/ή το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα·
6. τονίζει ότι, λόγω της φύσης της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, σε πολλές περιπτώσεις η απάτη στον τομέα των τροφίμων εξαπλώνεται εκτός των συνόρων των κρατών μελών και θέτει σε κίνδυνο την υγεία όλων των ευρωπαϊών πολιτών·
7. επισημαίνει ότι οι πρόσφατες περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων έχουν αποκαλύψει διάφορους τύπους απάτης στον τομέα των τροφίμων, όπως η αντικατάσταση βασικών συστατικών με φθηνότερες ή χαμηλότερης ποιότητας εναλλακτικές λύσεις, η λανθασμένη επισήμανση των ζωικών ειδών που χρησιμοποιούνται σε προϊόντα κρέατος ή σε θαλασσινά, η εσφαλμένη επισήμανση όσον αφορά το βάρος, η πώληση συνηθισμένων τροφίμων ως βιολογικών, η αθέμιτη χρήση σημάτων ποιότητας που αφορούν την προέλευση ή την καλή μεταχείριση των ζώων, η επισήμανση ιχθύων υδατοκαλλιέργειας ως ιχθύων ελεύθερης αλιείας, η εμπορία ιχθύων ποιοτικά κατώτερης ποικιλίας ως ιχθύων ποιοτικά ανώτερης ή ακριβότερης ποικιλίας και η παραποίηση και η εμπορία τροφίμων μετά το πέρας της ημερομηνίας λήξης τους·
8. επισημαίνει ότι στα τρόφιμα που αποτελούν συχνά το αντικείμενο παράνομων δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται το ελαιόλαδο, τα ψάρια, τα βιολογικά προϊόντα, τα δημητριακά, το μέλι, ο καφές, το τσάι, τα καρυκεύματα, το κρασί, ορισμένοι χυμοί φρούτων, το γάλα και το κρέας·
9. εκφράζει την ανησυχία του για τις ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες ο αριθμός των περιπτώσεων αυξάνεται και ότι η απάτη στον τομέα των τροφίμων αποτελεί αυξανόμενη τάση που αντικατοπτρίζει μια διαρθρωτική αδυναμία στο εσωτερικό της αλυσίδας τροφίμων·

#### **Παράγοντες που συμβάλλουν στην απάτη στον τομέα των τροφίμων**

10. επισημαίνει ότι εν γένει η απάτη στον τομέα των τροφίμων προκύπτει όταν το δυνητικό οικονομικό όφελος είναι υψηλό και ο κίνδυνος εντοπισμού της περιορισμένος· θεωρεί αβάσιμο τον ισχυρισμό ότι η διάπραξη απάτης στον τομέα των τροφίμων στην ΕΕ συνιστά κερδοφόρα δραστηριότητα και ότι οι πιθανότητες εντοπισμού της είναι σχετικά



περιορισμένες·

11. επισημαίνει τον σύνθετο και διασυνοριακό χαρακτήρα της αλυσίδας των τροφίμων, σε συνδυασμό με τον εθνικό, κυρίως, χαρακτήρα των ελέγχων, των κυρώσεων και της επιβολής του νόμου, μια κατάσταση η οποία πιστεύεται ότι αυξάνει τον κίνδυνο απάτης στον τομέα των τροφίμων· πιστεύει ότι η βελτίωση της ιχνηλασιμότητας των συστατικών και των προϊόντων σε ολόκληρη την αλυσίδα των τροφίμων θα μπορούσε να βοηθήσει στην καταπολέμηση της απάτης·
12. υπογραμμίζει την ανάγκη να δίνεται μεγάλη προσοχή στους ελέγχους επί εισαγόμενων εμπορευμάτων από τρίτες χώρες και στη συμμόρφωσή τους προς τα πρότυπα της ΕΕ σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών·
13. εφιστά, επίσης, την προσοχή σε άλλους παράγοντες που αναφέρονται συχνά ως στοιχεία που συμβάλλουν στην απάτη στον τομέα των τροφίμων, όπως η τρέχουσα οικονομική κρίση, τα μέτρα λιτότητας που επηρεάζουν τις υπηρεσίες ελέγχου, και η πίεση που ασκείται από τον τομέα του λιανικού εμπορίου και από άλλους τομείς για ολοένα φθηνότερη παραγωγή τροφίμων·

### **Διδάγματα και συστάσεις**

#### *Θεσμικό πλαίσιο*

14. χαιρετίζει την απόφαση της Επιτροπής να συστήσει ομάδα για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων και αναγνωρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την Ευρώπη για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων· ενθαρρύνει την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάπτυξης ενός Εργαστηρίου Αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EURL) για τη γνησιότητα των τροφίμων·
15. χαιρετίζει το σχέδιο της Επιτροπής να διοργανώσει διάσκεψη σχετικά με την απάτη στον τομέα των τροφίμων το 2014 προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των σχετικών φορέων·
16. είναι πεπεισμένο ότι οι αιφνιδιαστικές ανεξάρτητες επιθεωρήσεις είναι ουσιώδεις για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των προτύπων ασφαλείας και επισημάνσης των τροφίμων· ως εκ τούτου, πιστεύει ότι οι αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις θα πρέπει να αποτελούν τον κανόνα·
17. καλεί την Επιτροπή να διευρύνει το πεδίο εστίασης των ελέγχων του ΓΤΚΘ με σκοπό να συμπεριλάβει και την απάτη στον τομέα των τροφίμων· θεωρεί ότι το ΓΤΚΘ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να διενεργούν τακτικές, ανεξάρτητες και υποχρεωτικές αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις για τον εντοπισμό σκόπιμων παραβιάσεων ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υποστήριξη των υψηλότερων προτύπων ασφαλείας των τροφίμων· πιστεύει ότι έχει σημασία να ακολουθείται μια διαφανής προσέγγιση ως προς τον τρόπο διεξαγωγής των επίσημων ελέγχων και επιθεωρήσεων και να δημοσιοποιούνται οι εκθέσεις και τα αποτελέσματα των ελέγχων και των επιθεωρήσεων σχετικά με τις επιχειρήσεις τροφίμων προκειμένου να αποκατασταθεί και να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών·

18. εκφράζει τη λύπη του για την περιορισμένη προβολή και αξιοποίηση των εκθέσεων και των ελέγχων του ΓΤΚΘ από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί τις εκθέσεις και τις συστάσεις του ΓΤΚΘ πιο δυναμικά·
19. ζητεί από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή να ενισχύσει την ικανότητα και να αυξήσει τους πόρους του ΓΤΚΘ και της ομάδας της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων·
20. εκφράζει την ανησυχία του για τη μείωση της χρηματοδότησης στην ΕΕ υπέρ των φορέων που ασκούν τα βασικά αυτά καθήκοντα παρακολούθησης·
21. καλεί τα κράτη μέλη και τις ευρωπαϊκές περιφέρειες να θέσουν στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών επαρκείς ανθρώπινους, οικονομικούς και τεχνικούς πόρους·
22. υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι αποτελεσματικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις πρέπει να διεξάγονται κατά τρόπο ώστε να μην δημιουργούν περιττές διοικητικές επιβαρύνσεις για τις ΜΜΕ·
23. προτείνει τη διεξαγωγή ετήσιας ακρόασης του ΓΤΚΘ στην Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων ώστε να συζητούνται οι περατωθέντες και οι μελλοντικοί έλεγχοι προτού το ΓΤΚΘ εγκρίνει το πρόγραμμα εργασιών του για το επόμενο έτος·
24. καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι αναλαμβάνεται κατάλληλη δράση για τα ζητήματα που εγείρει το ΓΤΚΘ και ότι αυτά τυγχάνουν της δέουσας αντιμετώπισης·
25. σημειώνει ότι τυχόν αλλαγές στη διαδικασία επανεξέτασης και ιεράρχησης του προγράμματος εργασιών του ΓΤΚΘ δεν θα πρέπει να αλλάξουν τη νομική διαδικασία για την έγκριση των προγραμμάτων εργασιών του ΓΤΚΘ·
26. πιο συγκεκριμένα, παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση με βάση τα πορίσματα των ελέγχων του ΓΤΚΘ σε σχέση με ψευδή αρχεία κτηνιατρικής περίθαλψης ζώων που προορίζονταν για σφαγή και εξαγωγή στην ΕΕ, καθώς και να απαγορεύουν τη διάθεση στην αγορά της ΕΕ κρέατος και λοιπών ζωικών προϊόντων από τρίτες χώρες, για τις οποίες δεν υφίστανται εγγυήσεις για τη συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις ασφάλειας των τροφίμων της ΕΕ·
27. επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη συχνά καταβάλλουν τεράστιες προσπάθειες για να διώξουν επιτυχώς τις δόλιες επιχειρήσεις τροφίμων που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο στην ΕΕ, εξαιτίας θεμάτων δικαιοδοσίας· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι τα κράτη μέλη δεν συνεργάζονται συστηματικά με την Ευρωπαϊκή σε διασυνοριακές περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων, αντιθέτως συνεργάζονται σε διμερές επίπεδο·
28. αναγνωρίζει τη σημασία των καταγγελλόντων παρατυπίες στην αποκάλυψη δόλιων πρακτικών στον τομέα των τροφίμων· καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες που θα παρέχουν τη δυνατότητα στους καταγγέλλοντες παρατυπίες να αποκαλύπτουν κακόβουλες πρακτικές με ασφάλεια και ανώνυμα·

29. πιστεύει ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ενημερώνουν το κοινό, στον μέγιστο δυνατό και κατάλληλο βαθμό, για ανακλήσεις προϊόντων και λοιπά μέτρα που λαμβάνονται από αρμόδιες αρχές για περιστατικά απάτης στον τομέα των τροφίμων·

*Νομοθετικό πλαίσιο*

30. θεωρεί ότι οι επίσημοι έλεγχοι δεν θα πρέπει να επικεντρώνονται αποκλειστικά σε θέματα ασφάλειας των τροφίμων, αλλά και στην πρόληψη της απάτης και του κινδύνου παραπλάνησης των καταναλωτών· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής για την αναθεώρηση των επίσημων ελέγχων περιλαμβάνει τη διενέργεια πρόσθετων ελέγχων όσον αφορά την απάτη στον τομέα των τροφίμων, στις περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές έχουν λόγους να υποπτεύονται δόλια συμπεριφορά μιας επιχείρησης·
31. παρατηρεί ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν εν μέρει αναθέσει τη διενέργεια ελέγχων σε ιδιωτικούς φορείς ελέγχου· τονίζει ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να εποπτεύουν πάντα τα συστήματα ελέγχου και να εξακριβώνουν, να πιστοποιούν και να εξετάζουν ενδελεχώς όλα τα ιδιωτικά συστήματα ελέγχου προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωσή τους προς τα εθνικά και διεθνή πρότυπα και να καθιστούν τα πορίσματά τους προσβάσιμα από δημόσιους φορείς·
32. απορρίπτει τυχόν σχέδια ανάθεσης καθηκόντων επιθεώρησης από τις αρμόδιες αρχές σε οικονομικούς φορείς·
33. πιστεύει ότι θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ο ρόλος των εμπόρων και το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει για τις διεπιχειρησιακές πωλήσεις·
34. πιστεύει ότι όλες οι εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες επεξεργάζονται, εμπορεύονται ή αποθηκεύουν πρώτες ύλες, συστατικά τροφίμων ή προϊόντα διατροφής στην ανθρώπινη τροφική αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένων των εμπόρων και των ιδιοκτητών ψυκτικών αποθηκών, πρέπει να καταχωρίζονται ως επιχειρήσεις τροφίμων και να υπόκεινται σε ελέγχους·
35. πιστεύει ότι οι επιχειρήσεις τροφίμων πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν από πού προέρχονται τα τρόφιμα ή τα συστατικά που χρησιμοποιούν, πράγμα το οποίο συνεπάγεται ότι κάθε επιχείρηση τροφίμων εντός της αλυσίδας παραγωγής αναλαμβάνει το μερίδιο ευθύνης που της αναλογεί για το τελικό προϊόν·
36. αναγνωρίζει τη σημασία της σαφούς και διαφανούς επισήμανσης των προϊόντων που πωλούνται μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει την ενωσιακή νομοθεσία για τα τρόφιμα στον εν λόγω τομέα προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος της απάτης στον τομέα των τροφίμων·
37. ζητεί μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και βελτιωμένη παρακολούθηση της επισήμανσης κατεψυγμένων τροφίμων που πωλούνται μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση σχετικά με την υποχρεωτική επισήμανση κρέατος και ψαριών, στην οποία να δηλώνεται εάν τα προϊόντα έχουν καταψυχθεί, πόσες φορές έχουν καταψυχθεί και για πόσο διάστημα·

38. πιστεύει ότι η αναγραφή της χώρας προέλευσης στην επισήμανση των προϊόντων, μολονότι δεν αποτελεί αυτή καθαυτή εργαλείο για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων, θα συμβάλλει στη διασφάλιση καλύτερης ιχνηλασιμότητας σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, σταθερότερων σχέσεων μεταξύ προμηθευτών κρέατος και φορέων επεξεργασίας, αυξημένης επιμέλειας από μέρους των επιχειρήσεων τροφίμων κατά την επιλογή των προμηθευτών και των προϊόντων τους και πιο αξιόπιστης ενημέρωσης των καταναλωτών, αποκαθιστώντας με τον τρόπο αυτό την εμπιστοσύνη των καταναλωτών·
39. υπενθυμίζει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 ορίζει ότι η Επιτροπή θα εγκρίνει, έως τον Δεκέμβριο του 2013, εκτελεστικές πράξεις σχετικά με την υποχρεωτική αναγραφή της χώρας προέλευσης, την επισήμανση κρέατος χοίρου, αιγοπροβάτων και πουλερικών, και σχετικά με την προαιρετική επισήμανση τροφίμων μετά από εκτίμηση επιπτώσεων·
40. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει γρήγορα αυτές τις εκτελεστικές πράξεις σχετικά με την επισήμανση νωπού κρέατος χοίρου, αιγοπροβάτων και πουλερικών, εμπνεόμενη από τους κανόνες που ήδη εφαρμόζονται για το μη επεξεργασμένο βόειο κρέας, εξασφαλίζοντας ότι οι καταναλωτές ενημερώνονται για τον τόπο γέννησης, εκτροφής και σφαγής και λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα υπάρχοντα εθνικά και περιφερειακά συστήματα για την προέλευση του κρέατος·
41. υπενθυμίζει, πέραν αυτών, ότι το Κοινοβούλιο έχει ήδη ζητήσει να αναγράφεται η προέλευση για το κρέας στα επεξεργασμένα τρόφιμα και ότι η Επιτροπή συντάσσει έκθεση αυτή τη στιγμή σχετικά με την υποχρεωτική αναγραφή της προέλευσης στην επισήμανση του κρέατος που χρησιμοποιείται ως συστατικό· προτρέπει την Επιτροπή να υποβάλει σύντομα την έκθεσή της και να συνεχίσει με νομοθετικές προτάσεις που θα καθιστούν υποχρεωτική την αναγραφή της προέλευσης του κρέατος στα επεξεργασμένα τρόφιμα, λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τις αξιολογήσεις των επιπτώσεων και αποφεύγοντας υπερβολικό κόστος και διοικητικές επιβαρύνσεις·
42. ζητεί τη βελτίωση της επισήμανσης των επεξεργασμένων τροφίμων που περιέχουν ψάρια, ιδίως όσον αφορά την προέλευση των ψαριών και τις χρησιμοποιούμενες τεχνικές αλιείας·
43. καλεί την Επιτροπή να επιταχύνει τις προσπάθειές της, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα κράτη μέλη, ώστε να διερευνήσει το πεδίο εφαρμογής και την ανάγκη δημιουργίας ηλεκτρονικών συστημάτων πιστοποίησης στην αλυσίδα τροφίμων, τα οποία θα μπορούσαν να μειώσουν την πιθανότητα απάτης που βασίζεται στα έντυπα πιστοποιητικά·
44. ζητεί από την Επιτροπή να δημιουργήσει ένα κεντρικό ευρωπαϊκό μητρώο για διαβατήρια αλόγων προκειμένου να αποτρέπεται η έκδοση πλαστών διαβατηρίων·
45. εκφράζει την ανησυχία του για την απουσία ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά το κρέας που προέρχεται από κλωνοποιημένα ζώα και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν, όπως δεσμεύτηκε, νομοθετική πρόταση για την κλωνοποίηση των ζώων·

46. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει μια μέθοδο ιχνηλασιμότητας και εντοπισμού του κρέατος που προέρχεται από κλωνοποιημένα ζώα, για παράδειγμα μέσω της δημιουργίας διεθνούς βάσης γενετικών δεδομένων για τα κλωνοποιημένα ζώα·

#### *Εταιρική ευθύνη*

47. θεωρεί ότι έχει πολύτιμη σημασία, επιπροσθέτως προς το σύστημα των επισήμων ελέγχων για τον τομέα των τροφίμων και όχι προς αντικατάσταση αυτών, ο ίδιος ο τομέας τροφίμων να αναπτύξει και να χρησιμοποιήσει προορατικά πρωτοβουλίες ιδιωτικού τομέα για την καταπολέμηση της απάτης, όπως οι έλεγχοι της ακεραιότητας των προϊόντων, ο αυτοέλεγχος, η ανάλυση, τα σχέδια παρακολούθησης του προϊόντος, οι λογιστικοί έλεγχοι και οι πιστοποιήσεις, και χαιρετίζει τις τρέχουσες πρωτοβουλίες όπως η παγκόσμια πρωτοβουλία για την ασφάλεια των τροφίμων και η πρωτοβουλία για την απάτη στον τομέα των τροφίμων του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν·
48. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο επιβολής νομικής υποχρέωσης στις επιχειρήσεις τροφίμων να υποβάλλουν στις αρμόδιες αρχές εκθέσεις σχετικά με τον αριθμό των περιπτώσεων απάτης στον τομέα των τροφίμων·
49. πιστεύει ότι ο τομέας του λιανικού εμπορίου φέρει ιδιαίτερη ευθύνη ως προς τη διασφάλιση της ακεραιότητας των προϊόντων διατροφής και την απαίτηση από τους προμηθευτές του για μια ασφαλή και προστατευμένη αλυσίδα εφοδιασμού· πιστεύει ότι ο έλεγχος τουλάχιστον της επίσημης συμμόρφωσης με τους κανόνες επισήμανσης αποτελεί ευθύνη των εμπόρων λιανικής· εκφράζει τη λύπη του για την πίεση που ασκείται στους πρωτογενείς παραγωγούς από τους εμπόρους λιανικής και άλλες επιχειρήσεις τροφίμων για ολοένα φθηνότερη παραγωγή, συχνά εις βάρος της ποιότητας των τροφίμων ή των συστατικών τους·
50. σημειώνει ότι επί του παρόντος οι επιχειρήσεις τροφίμων δεν γνωρίζουν πάντα από πού προέρχονται τα συστατικά που χρησιμοποιούν· σημειώνει επ' αυτού ότι οι μικρές αλυσίδες εφοδιασμού (τοπικές και περιφερειακές) μπορούν παρέχουν εχέγγυα διαφάνειας και μπορούν να αντικαταστήσουν τις μεγάλες και περίπλοκες αλυσίδες εφοδιασμού που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην κρίση που σχετίζεται με την απάτη στον τομέα των τροφίμων·
51. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, για επισήμανση «τοπικής αγοράς και απευθείας πωλήσεων» που θα συμβάλει στην προώθηση των εν λόγω αγορών και θα βοηθήσει τους αγρότες να προσθέσουν αξία στην παραγωγή τους·

#### **Επιβολή του νόμου και έλεγχοι**

52. ζητεί από την Επιτροπή, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, να διώκει και να εμποδίζει την εμπορία προϊόντων που εξακολουθούν να διατίθενται στην αγορά με σκοπίμως ανακριβή ή παραπλανητική ονομασία, διότι και αυτό πρέπει να θεωρείται μορφή απάτης στον τομέα των τροφίμων·

53. είναι πεπεισμένο ότι οι αρμόδιες αρχές πρέπει να μεταβάλουν τη στάση τους, μεταβαίνοντας από μια διοικητική και κτηνιατρική προσέγγιση προς μια προσέγγιση αστυνόμευσης, με βάση τις εμπειρίες της «κινητής μονάδας» της δανικής υπηρεσίας τροφίμων, καθώς και του σώματος των καραμπινιέρων (Arma dei Carabinieri) και της οικονομικής αστυνομίας (Guardia di Finanza) στην Ιταλία· τονίζει ότι προϋπόθεση για μια τέτοια προσέγγιση είναι να στελεχώνονται τα δικαστήρια με δικαστές που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία στη νομοθεσία για τα τρόφιμα·
54. τονίζει ότι η διενέργεια των ελέγχων θα πρέπει να βασίζεται στον κίνδυνο και να περιλαμβάνει την ανάπτυξη των χαρακτηριστικών του κινδύνου και την αξιολόγηση των τρωτών σημείων κάθε αλυσίδας εφοδιασμού και προϊόντος διατροφής, με βάση τις εν εξελίξει ακαδημαϊκές μελέτες που συνδυάζουν τις γνώσεις στους τομείς της γνησιότητας των τροφίμων και της εγκληματολογίας, όπως η έρευνα που διενεργείται από το Πανεπιστήμιο VU του Άμστερνταμ και το Πανεπιστήμιο του Wageningen·
55. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν περαιτέρω τα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης με σκοπό την ανάπτυξη και την εφαρμογή τεχνολογιών και μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό της απάτης στον τομέα των τροφίμων, όπως τεχνολογία αισθητήρων, ανάλυση δεδομένων και λήψη αποτυπωμάτων των προϊόντων, και με σκοπό τη διευκόλυνση της διάθεσης των δοκιμών στο εμπόριο σε σύντομο χρονικό διάστημα· αναγνωρίζει τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα για την ακεραιότητα και τη γνησιότητα των τροφίμων, όπως το TRACE και το AuthenticFood·
56. συνιστά στο ΓΤΚΘ και στις εθνικές αρχές να συμπεριλάβουν στους ελέγχους τους, τους αποκαλούμενους ελέγχους ισοζυγίου μάζας για τις ροές εισόδου, εξόδου και αποβλήτων·
57. ζητεί επιμόνως τη βελτίωση του συντονισμού και της επικοινωνίας μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση του εν λόγω προβλήματος· καλεί συνεπώς την Επιτροπή, ως θέμα επείγοντος χαρακτήρα, να θέσει σε λειτουργία ένα ηλεκτρονικό σύστημα, με βάση το υφιστάμενο Ευρωπαϊκό Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για τα Τρόφιμα και τις Ζωοτροφές (RASFF) όπως πρότεινε η Επιτροπή, που θα επιτρέπει την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σε περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων· ζητεί τη δημοσιοποίηση ετήσιων εκθέσεων στις οποίες θα περιγράφονται περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων που αποκαλύφθηκαν, κατ' αναλογία προς τις εκθέσεις του συστήματος RASFF·
58. ζητεί τη δημιουργία ενός δικτύου για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων, το οποίο θα ενισχύσει τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών οργάνων (Ευρωπόλ, Eurojust, ΓΤΚΘ), με στόχο τη βελτίωση της πρόληψης και του εντοπισμού των περιπτώσεων απάτης στον τομέα των τροφίμων·
59. εισηγείται την καθιέρωση ελέγχου DNA ως τυποποιημένης διαδικασίας επιτόπιων ελέγχων για τον καθορισμό των ειδών, ιδίως σε σχέση με προϊόντα κρέατος και ψαριών, και τη δημιουργία μιας κεντρικής βάσης δεδομένων DNA για τον σκοπό αυτό·

60. καλεί την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τα κενά που υπάρχουν στους ισχύοντες κανόνες σχετικά με την ιχνηλασιμότητα και την ασφάλεια των τροφίμων όσον αφορά τις εισαγωγές τροφίμων από τρίτα μέρη τα οποία παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο απάτης στον τομέα των τροφίμων·
61. επιμένει ότι οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών που διαπραγματεύεται η ΕΕ δεν πρέπει να επιφέρουν αλλαγές στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για την ασφάλεια των τροφίμων και του εφοδιασμού σε τρόφιμα ούτε μείωση της ικανότητας ελέγχου της εφαρμογής της εν λόγω νομοθεσίας·
62. πιστεύει ότι τα πορίσματα των ελέγχων θα πρέπει να δημοσιοποιούνται κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο και κατανοητό για τους καταναλωτές, παραδείγματος χάριν υπό μορφή πίνακα κατάταξης· είναι πεπεισμένο ότι κάτι τέτοιο θα βοηθούσε τους καταναλωτές στη λήψη αποφάσεων και επίσης θα παρείχε κίνητρα στις επιχειρήσεις τροφίμων για βελτίωση των επιδόσεών τους·

### **Κυρώσεις**

63. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να ενισχύσει τις κυρώσεις προκειμένου τουλάχιστον να εξουδετερώνεται το εκτιμώμενο οικονομικό πλεονέκτημα που επιδιώκεται με την παράβαση, ωστόσο θεωρεί ότι αυτό δεν είναι αρκετά αποτρεπτικό· πιστεύει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν κυρώσεις για την απάτη στον τομέα των τροφίμων που θα είναι τουλάχιστον διπλάσιες του εκτιμώμενου ποσού του οικονομικού οφέλους που επιδιώκεται μέσω της δόλιας δραστηριότητας· θεωρεί αναγκαίο, ως επιπλέον αποτρεπτικό παράγοντα, να θεσπίσουν τα κράτη μέλη ακόμη υψηλότερες κυρώσεις, μεταξύ άλλων ποινικές κυρώσεις, στις περιπτώσεις απάτης στις οποίες η δημόσια υγεία τίθεται σκόπιμα σε κίνδυνο, σε περιπτώσεις απάτης με προϊόντα που προορίζονται για ευάλωτους καταναλωτές· επιπλέον προτείνει, σε περίπτωση κατά συρροή παραβάσεων, να διαγράφεται από το μητρώο η επιχείρηση τροφίμων·
64. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει επισκόπηση των διαφόρων εθνικών συστημάτων επιβολής κυρώσεων για αδικήματα σχετικά με την απάτη στον τομέα των τροφίμων και της λειτουργίας των εν λόγω καθεστώτων κυρώσεων βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει μια τέτοια επισκόπηση το συντομότερο δυνατόν·
65. ζητεί την καλύτερη συνεκτίμηση των συνθηκών καλής διαβίωσης των ζώων και την ενίσχυση των κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης των κανόνων·
66. καλεί την Επιτροπή να συγκεντρώσει στοιχεία από τα κράτη μέλη και να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα διάφορα καθεστώτα στα κράτη μέλη όσον αφορά, αφενός, το είδος και το επίπεδο των κυρώσεων για τα αδικήματα σχετικά με την απάτη στον τομέα των τροφίμων και, αφετέρου, τη λειτουργία των καθεστώτων επιβολής κυρώσεων·
67. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν επίσης άλλες μεθόδους που αποσκοπούν στην αποτροπή και την αποθάρρυνση της απάτης στον τομέα των τροφίμων, όπως η ονομαστική αναφορά και η ηθική μείωση μέσω ενός ευρωπαϊκού μητρώου επιχειρήσεων τροφίμων που έχουν καταδικαστεί για διάπραξη απάτης·

68. ζητεί την επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων ιχνηλασιμότητας και τη συστηματική εφαρμογή της αδιάσπαστης ιχνηλασιμότητας των τροφίμων και των ζωοτροφών, η οποία προβλέπεται στον βασικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 178/2002 για να καλύψει τρόφιμα και ζωοτροφές, ζώα που προορίζονται για την παραγωγή τροφίμων και κάθε άλλη ουσία που προορίζεται για το σκοπό αυτό ή που αναμένεται ότι θα χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή τροφίμων ή ζωοτροφών· ζητεί η αλυσίδα τροφίμων στο σύνολό της στην Ευρώπη, σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης, πωλήσεων και διανομής, να είναι διαφανής και πλήρως ανοιχτή για διεξοδικό έλεγχο από τους επιθεωρητές προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τα αθέμιτα προϊόντα διατροφής μπορούν να εντοπίζονται γρήγορα·
69. συνιστά να θεσπιστεί η υποχρέωση για όλα τα ερευνητικά εργαστήρια και το προσωπικό τους να κοινοποιούν στις αρμόδιες εποπτικές αρχές τα αποτελέσματα όλων των δοκιμών σε τρόφιμα και ζωοτροφές που υποδηλώνουν ότι μπορεί να έχει συμβεί απάτη ή τα οποία έχουν σημασία για την καταπολέμηση της απάτης·
70. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.



## ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η ασφάλεια των τροφίμων και τα συμφέροντα των καταναλωτών βρίσκονταν ανέκαθεν στο επίκεντρο των εργασιών της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε ευρύτερο πλαίσιο. Επιπρόσθετα, το – συναφές αλλά ξεχωριστό– ζήτημα της απάτης στον τομέα των τροφίμων κερδίζει ολοένα περισσότερη προσοχή τα τελευταία χρόνια, ως αποτέλεσμα των περιπτώσεων ψευδούς επισήμανσης των τροφίμων και άλλων περιπτώσεων απάτης στον τομέα των τροφίμων που έχουν επηρεάσει την αλυσίδα τροφίμων της ΕΕ. Παραδείγματα όπως το αλάτι στρώσης οδοστρώματος που χρησιμοποιείται σε τρόφιμα, η εμπορία κανονικών αυγών ως βιολογικών και, πιο πρόσφατα, το σκάνδαλο με το κρέας αλόγου, καταδεικνύουν ότι ενδεχομένως το πρόβλημα είναι συνεχές ή διαρθρωτικό. Αυτές οι περιπτώσεις απάτης στον τομέα των τροφίμων έχουν ήδη αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην αλυσίδα των τροφίμων, δημιουργώντας ένα σημαντικό παράδοξο: τα τρόφιμα είναι ασφαλέστερα από ποτέ, αλλά η εμπιστοσύνη των καταναλωτών βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα. Ένας ευρωπαίος πολίτης είναι 260 φορές πιθανότερο να αποβιώσει εξαιτίας της γρίπης από ό,τι λόγω κατανάλωσης μη ασφαλών τροφίμων, εντούτοις το ένα τρίτο των καταναλωτών δεν εμπιστεύεται τις πληροφορίες που παρέχονται στις ετικέτες των τροφίμων. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων αποφάσισε να υποβάλει έκθεση ίδιας πρωτοβουλίας για τη διερεύνηση του ζητήματος της απάτης στον τομέα των τροφίμων και ειδικότερα: τον ορισμό της και το πεδίο δράσης της· τους παράγοντες που συμβάλλουν στην εμφάνισή της καθώς και πιθανές λύσεις.

### *Πεδίο δράσης και ορισμός*

Σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, η ΕΕ δεν διαθέτει γενικά αποδεκτό ορισμό για την απάτη στον τομέα των τροφίμων, καθώς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στην ασφάλεια των τροφίμων. Η μόνη γενική κατευθυντήρια γραμμή υπάρχει στον κανονισμό 178/2002 για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, ο οποίος ορίζει ότι η επισήμανση, η διαφήμιση, η παρουσίαση και η συσκευασία «δεν πρέπει να παραπλανούν τους καταναλωτές», αν και σε πρακτικό επίπεδο η εφαρμογή της διάταξης αυτής ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των κρατών μελών, ενώ ο αριθμός των ελέγχων που διενεργούνται στον εν λόγω τομέα είναι εξαιρετικά περιορισμένος. Ως αποτέλεσμα, η απάτη στον τομέα των τροφίμων εξακολουθεί σε πολλές περιπτώσεις να μην εντοπίζεται, ειδικά όταν δεν έχει επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή την ασφάλεια των τροφίμων. Συνεπώς, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί το τρέχον πεδίο δράσης της απάτης στον τομέα των τροφίμων στην ΕΕ, παρότι τα περισσότερα μέρη που συμβάλλουν στην παρούσα έκθεση δηλώνουν ότι κατά τα φαινόμενα η απάτη παρουσιάζει αυξητική τάση. Σύμφωνα με τους Spink και Moyer<sup>1</sup> «η απάτη στον τομέα των τροφίμων είναι ένας συλλογικός όρος που χρησιμοποιείται για να καλύψει είτε τη σκόπιμη και προμελετημένη αντικατάσταση, προσθήκη, παραποίηση ή ψευδή παρουσίαση τροφίμων, συστατικών τροφίμων ή συσκευασίας τροφίμων, είτε ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις σχετικά με ένα προϊόν, με στόχο το οικονομικό κέρδος». Βάσει του εν λόγω ορισμού, τα βασικά χαρακτηριστικά της απάτης στον τομέα των τροφίμων είναι: 1) η μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τα τρόφιμα και/ή η παραπλάνηση των καταναλωτών, 2), η οποία γίνεται

<sup>1</sup> Defining the Public Health Threat of Food Fraud / Spink, J, και Moyer, DC όπως δημοσιεύθηκε στο: Journal of Food Science, 2011, τεύχος 75 (Αριθμός 9), σ. 57-63).

σκόπιμα και 3) για λόγους οικονομικού κέρδους.

Οι διάφοροι τύποι απάτης στον τομέα των τροφίμων περιλαμβάνουν την αλλοίωση, την αντικατάσταση, την παραποίηση και την απομίμηση. Στα προϊόντα που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο περιλαμβάνονται τα ψάρια, το ελαιόλαδο και τα βιολογικά τρόφιμα.

<b>Τα 10 προϊόντα που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο να αποτελέσουν αντικείμενο απάτης στον τομέα των τροφίμων</b>	
1	Ελαιόλαδο
2	Ψάρια
3	Βιολογικά τρόφιμα
4	Γάλα
5	Δημητριακά
6	Μέλι και σιρόπι σφενδάμου
7	Καφές και τσάι
8	Καρυκεύματα (όπως ζαφορά και σκόνη τσίλι)
9	Κρασί
10	Ορισμένοι χυμοί φρούτων

*Πίνακας 1. Βασίζεται στους Spink κ.ά<sup>1</sup>. και σε στοιχεία από τις οργανώσεις εμπορών λιανικής και τις κλαδικές οργανώσεις*

### ***Παράγοντες που συμβάλλουν στην απάτη στον τομέα των τροφίμων***

Ο κίνδυνος απάτης είναι υψηλότερος όταν ο κίνδυνος εντοπισμού της είναι περιορισμένος και το πιθανό οικονομικό κέρδος είναι μεγάλο. Ο σύνθετος και διασυννοριακός χαρακτήρας της αλυσίδας τροφίμων, σε συνδυασμό με την κυρίαρχη εστίαση στην ασφάλεια των τροφίμων και τον εθνικό χαρακτήρα των ελέγχων και της επιβολής του νόμου αναφέρονται συχνά ως παράγοντες που μειώνουν τον εντοπισμό των περιπτώσεων απάτης χαμηλού κινδύνου στον τομέα των τροφίμων. Το οικονομικό κέρδος της απάτης ενισχύεται περαιτέρω από το συχνά αναποτελεσματικό καθεστώς κυρώσεων: σχετικά χαμηλές σε κόστος κυρώσεις και μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Άλλοι παράγοντες που συμβάλλουν στην απάτη στον τομέα των τροφίμων περιλαμβάνουν την τρέχουσα οικονομική κρίση, τα μέτρα λιτότητας που επηρεάζουν τις υπηρεσίες ελέγχου, και την πίεση που ασκείται από τον τομέα του λιανικού εμπορίου και από άλλα μέρη για την ολοένα φθηνότερη παραγωγή τροφίμων. Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστεί ο ρόλος των εμπορών και το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει για τις πωλήσεις μεταξύ επιχειρήσεων. Τέλος, η απόδειξη ότι εγκληματικές οργανώσεις συμμετέχουν όλο και περισσότερο στην απάτη στον τομέα των τροφίμων προκαλεί έντονη ανησυχία.

### ***Διδάγματα***

Παρά το γεγονός ότι η δημόσια υγεία και η ασφάλεια των τροφίμων παραμένουν ύψιστη προτεραιότητα, προτείνεται στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διευρύνουν την εστίαση, τις πολιτικές και τους ελέγχους τους πέραν της υγείας και της ασφάλειας ώστε να συμπεριλάβουν και την απάτη στον τομέα των τροφίμων.

<sup>1</sup> Development and Application of a Database of Food Ingredient Fraud and Economically Motivated Adulteration from 1980 to 2010 / Moore, J, Spink, J, και Lipkus, M. Στο: Journal of Food Science, 2012, τεύχος 77 (Αριθμός 4), σ. R118-R126.

Πρώτον, είναι απαραίτητο να δοθεί ορισμός σχετικά με το τι συνιστά απάτη στον τομέα των τροφίμων: ένας σαφής και εναρμονισμένος ορισμός έχει ουσιώδη σημασία ως βάση για μια αποτελεσματική εθνική και ενωσιακή προσέγγιση. Δεύτερον, πρέπει αφενός να ενισχυθεί ο ρόλος του ΓΤΚΘ στον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης στον τομέα των τροφίμων, και αφετέρου να αυξηθούν οι πόροι του. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται περισσότερο μέσω της Ευρωπόλ για τη διεξαγωγή διασυνοριακών ερευνών. Τρίτον, οι επίσημοι έλεγχοι θα πρέπει επίσης να αποσκοπούν στην καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων, και οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει πάντα να πιστοποιούν και να εξετάζουν ενδελεχώς τους ιδιωτικούς φορείς ελέγχου που αναλαμβάνουν συγκεκριμένα καθήκοντα επίσημων ελέγχων. Θα πρέπει επίσης να επανεξεταστούν οι κανόνες που αφορούν την επισήμανση των μεσαζόντων και τους εμπόρους. Τέταρτον, ο τομέας των τροφίμων αυτός καθαυτός διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες για την κατάρτιση προγραμμάτων σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης, ενώ η νομική υποχρέωση των επιχειρήσεων τροφίμων να υποβάλλουν αναφορές στις αρμόδιες αρχές σχετικά με τη δόλια συμπεριφορά στον κλάδο τους θα μπορούσε να συμβάλει στην αποκάλυψη περισσότερων περιπτώσεων απάτης σε πρώιμο στάδιο, καθώς και στον περιορισμό των κινδύνων για τη δημόσια υγεία. Πέμπτον, η στάση των φορέων επιβολής του νόμου θα πρέπει να μετακινηθεί από τη διοικητική και κτηνιατρική προσέγγιση προς μία προσέγγιση αστυνόμευσης, κάτι το οποίο σημειώνει επιτυχία σε ορισμένα κράτη μέλη, θα πρέπει δε να βασίζεται σε ανάλυση των χαρακτηριστικών κινδύνου. Τέλος, οι κυρώσεις θα πρέπει να αυξηθούν τουλάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του οικονομικού οφέλους που επιδιώκεται μέσω της απάτης στον τομέα των τροφίμων, και οι επιχειρήσεις τροφίμων θα πρέπει να διαγράφονται από το μητρώο σε περίπτωση κατά συρροή παραβάσεων.

6.11.2013

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ  
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ**

προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

για την επισιτιστική κρίση, την απάτη στην αλυσίδα των τροφίμων και τη διενέργεια ελέγχων  
(2013/2091(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Anna Maria Corazza Bildt

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Η Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών καλεί την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. τονίζει ότι είναι σημαντικό για τους καταναλωτές να γνωρίζουν τον τόπο προέλευσης των τροφίμων που αγοράζουν· χαιρετίζει, ως εκ τούτου, τις επικείμενες εκτελεστικές πράξεις της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της προαιρετικής επισήμανσης της προέλευσης για όλα τα συστατικά των τροφίμων· καλεί τις επιχειρήσεις τροφίμων να αναλάβουν πρωτοβουλία στο θέμα αυτό, προβλέποντας αποτελεσματικά συστήματα ιχνηλασιμότητας και εξασφαλίζοντας διαφάνεια με την αναγραφή επακριβών πληροφοριών στα προϊόντα τους·
2. χαιρετίζει την επικείμενη εκτελεστική πράξη της Επιτροπής για την επισήμανση της προέλευσης όλων των κρεάτων και την εκτίμηση των επιπτώσεων σχετικά με την αναγραφή της προέλευσης του κρέατος που χρησιμοποιείται ως συστατικό τροφίμων· τονίζει τη σημασία σαφών, εναρμονισμένων κανόνων και καλεί τα κράτη μέλη να επιβάλουν την εφαρμογή τους χωρίς αναβολή, κατά τρόπο συνεπή στο σύνολο της ΕΕ· εκφράζει ωστόσο την ανησυχία, ότι περισσότερη νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του κόστους για τις ΜΜΕ και τους καταναλωτές·
3. τονίζει την ανάγκη να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών σε μια ενιαία αγορά για τα τρόφιμα· επισημαίνει ότι η προτιμώμενη κατεύθυνση είναι η αυτορρύθμιση, η καλύτερη και διαφανής νομοθεσία και η αποτελεσματική εφαρμογή της, και όχι η περισσότερη νομοθεσία·
4. καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν το συντονισμό μεταξύ υγειονομικών αρχών στα μεμονωμένα κράτη μέλη, δεδομένου ότι η έλλειψη αποτελεσματικής ανταλλαγής

πληροφοριών συχνά προετοιμάζει το έδαφος για ανέντιμους παράγοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού·

5. θεωρεί ότι η αναφορά σε δόλιες πρακτικές στη Γενική Νομοθεσία για τα Τρόφιμα<sup>1</sup> είναι ανεπαρκής και ότι δεν συμπεριλαμβάνει τις απάτες που δεν θέτουν θέμα ασφάλειας των τροφίμων ή κίνδυνο για τη δημόσια υγεία· καλεί την Επιτροπή να παράσχει ορισμό της απάτης, που να περιλαμβάνει το οικονομικό όφελος και την πρόθεση δολίων πρακτικών·
6. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την πρόβλεψη επαρκών πόρων για τη διεξαγωγή αιφνιδιαστικών και ανεξάρτητων ελέγχων που θα εκτελούνται από καλά εξοπλισμένο και εκπαιδευμένο προσωπικό· υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι αποτελεσματικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις πρέπει να διεξάγονται κατά τρόπο ώστε να μην δημιουργούν περιττές διοικητικές επιβαρύνσεις για τις ΜΜΕ·
7. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η επισκόπηση της Επιτροπής σχετικά με τους επίσημους ελέγχους προβλέπει οικονομικά αντικίνητρα για τις απάτες· τονίζει, ωστόσο, ότι οι κυρώσεις που εφαρμόζονται σήμερα στον τομέα των τροφίμων είναι ακατάλληλες για την πρόληψη της απάτης· παροτρύνει, ως εκ τούτου, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ισχυρότερες, αναλογικές και πιο αποτρεπτικές κυρώσεις·
8. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι περιπτώσεις απάτης σπάνια οδηγούν σε νομικές ενέργειες· τονίζει πως χρειάζεται να δοθεί περισσότερη προτεραιότητα στις εν λόγω έρευνες και να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ όλων των ενεχόμενων δημόσιων αρχών (π.χ. του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), των τελωνειακών αρχών, των αρχών επιβολής του νόμου) και των επιχειρήσεων τροφίμων, ιδίως σε περιπτώσεις διασυνοριακής απάτης· τονίζει πως χρειάζεται να αυξηθούν οι δεξιότητες καταπολέμησης της απάτης, όπως ικανότητα στη χρήση των εργαλείων ΤΟ και συλλογή δεδομένων, και να διατεθούν επαρκείς πόροι στις αρμόδιες για τα τρόφιμα και κτηνιατρικές αρχές· καλεί τα κράτη μέλη εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας ειδικευμένων μονάδων πάταξης του εγκλήματος, και να προλαμβάνουν μάλλον παρά να καλούνται να αντιμετωπίσουν τετελεσμένα γεγονότα, εξασφαλίζοντας την πρόβλεψη σφαιρικής παρακολούθησης και αποτελεσματικών μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων.

---

<sup>1</sup> EE L 31, της 1.2.2002, σ. 1.

## ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

<b>Ημερομηνία έγκρισης</b>	5.11.2013
<b>Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας</b>	+: 30 -: 2 0: 2
<b>Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	Preslav Borissov, Jorgo Chatzimarkakis, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Cornelis de Jong, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Thomas Händel, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Sandra Kalniete, Edvard Kožušník, Hans-Peter Mayer, Emma McClarkin, Claudio Morganti, Phil Prendergast, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Emilie Turunen, Barbara Weiler
<b>Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	Regina Bastos, Jürgen Creutzmann, María Irigoyen Pérez, Constance Le Grip, Roberta Metsola, Pier Antonio Panzeri, Κωνσταντίνος Πουπάκης, Marek Siwiec, Kerstin Westphal

25.11.2013

## ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΥΠΑΪΘΡΟΥ

προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφαλείας των Τροφίμων

σχετικά με την επισιτιστική κρίση, την απάτη στην αλυσίδα των τροφίμων και τη διενέργεια ελέγχων  
(2013/2091(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Ulrike Rodust

### ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου καλεί την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. επισημαίνει ότι οι περιπτώσεις απάτης στην αλυσίδα των τροφίμων έχουν κλονίσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ασφάλεια των τροφίμων στην ΕΕ, γεγονός το οποίο επηρεάζει αρνητικά ολόκληρη την τροφική αλυσίδα από τον παραγωγό μέχρι τον καταναλωτή· θεωρεί ότι πρέπει να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών· πιστεύει ότι στο πλαίσιο αυτό οι μικρές αλυσίδες εφοδιασμού (τοπικές και περιφερειακές) μπορούν να εγγυώνται περισσότερη διαφάνεια και μπορούν να αντικαθίστουν τις μεγάλες και περίπλοκες αλυσίδες εφοδιασμού που διαδραμάτισαν σοβαρό ρόλο στην κρίση που σχετίζεται με την απάτη στον τομέα των τροφίμων·
2. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις, σύμφωνα με τον κανονισμό 1151/2012 (Ποιοτικά προϊόντα), για επισήμανση «τοπικής αγοράς και απευθείας πωλήσεων» που θα συμβάλει στην προώθηση των εν λόγω αγορών και θα βοηθήσει τους αγρότες να προσθέσουν αξία στην παραγωγή τους·
3. επισημαίνει ότι η απάτη στον τομέα των τροφίμων έχει τη δυνατότητα αφενός να υπονομεύσει το σημαντικό έργο που έχει αναληφθεί τόσο σε εθνικό όσο και ενωσιακό επίπεδο για την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό των ελέγχων για την υγεία και την ασφάλεια καθώς και των ποιοτικών ελέγχων στην τροφική αλυσίδα, και αφετέρου να βλάψει τη φήμη των ευρωπαϊκών τροφίμων·
4. επισημαίνει ότι απαιτείται σαφής και νομικά έγκυρος ορισμός της απάτης σε επίπεδο ΕΕ αναφορικά με τα τρόφιμα, προκειμένου να είναι δυνατή η αποτελεσματική και επιτυχής

καταπολέμηση της απάτης στην αλυσίδα των τροφίμων·

5. τονίζει ότι, λόγω της φύσης της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, σε πολλές περιπτώσεις η απάτη στον τομέα των τροφίμων εξαπλώνεται εκτός των συνόρων των κρατών μελών και θέτει σε κίνδυνο την υγεία όλων των ευρωπαϊών πολιτών·
6. επισημαίνει ότι είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενιαίων σε πανευρωπαϊκή κλίμακα προτύπων ποιότητας όσον αφορά τον έλεγχο των τροφίμων, όπως προβλέπεται στον κανονισμό 178/2002· εφιστά δε την προσοχή στο γεγονός ότι οι έλεγχοι από τις αρχές των κρατών μελών έχουν αποφασιστική σημασία για την τήρηση και την επιβολή των κανόνων της ΕΕ·
7. λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της συγκέντρωσης που παρατηρείται στον τομέα του χονδρικού και του λιανικού εμπορίου ενθαρρύνονται αθέμιτες πρακτικές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων·
8. καλεί τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν εν προκειμένω εάν, στο πλαίσιο του ποινικού τους δικαίου όσον αφορά τις υποθέσεις απάτης αναφορικά με τρόφιμα, οι ποινές είναι αποτελεσματικές, αναλογικές σε σχέση με τα παράνομα κέρδη που μπορούν να επιτευχθούν μέσω της απάτης αλλά και αποτρεπτικές, να προβλέψουν δε, εφόσον κριθεί αναγκαίο, αυστηρότερες ποινές που να λειτουργούν ως αποτρεπτικός παράγοντας·
9. επισημαίνει ότι σε περίπτωση υπόνοιας ή επιβεβαιωμένης απάτης στον τομέα των τροφίμων, η άμεση και ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων φορέων των κρατών μελών είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό και τη διερεύνηση της απάτης·
10. επισημαίνει ότι είναι άκρως σημαντική η ορθή εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας· προτείνει οι πληροφορίες για προϊόντα και παραγωγούς που παραβιάζουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα τρόφιμα να μπορούν να τίθενται στη διάθεση των καταναλωτών με την πρώτη ευκαιρία, καλεί δε την Επιτροπή να εκπονήσει σχετικούς κανόνες· συνιστά επίσης μεγαλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών και συγκέντρωση πόρων ανάμεσα στις αρμόδιες εθνικές αρχές, οι οποίες πρέπει να προσδιορίζονται με σαφή τρόπο, και τις αστυνομικές δυνάμεις σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο για τη διερεύνηση και την αποκάλυψη δόλιων πρακτικών καθώς και για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών·
11. προτείνει να θεσπιστεί η υποχρέωση για όλα τα ερευνητικά εργαστήρια και το προσωπικό τους να αναφέρουν αμέσως στις αρμόδιες εποπτικές αρχές τα αποτελέσματα όλων των ερευνών σε τρόφιμα και ζωοτροφές που δείχνουν πως μπορεί να έχει υπάρξει απάτη ή έχουν σχέση με την καταπολέμηση των περιπτώσεων απάτης·
12. τονίζει πως είναι ζωτικής σημασίας η σαφής και διεξοδική υποχρεωτική επίσημανση προέλευσης και πως αυτή μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της απάτης στα τρόφιμα μέσω της μεγαλύτερης διαφάνειας καθ' όλη τη διαδρομή της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν νομοθετικές προτάσεις για την καλύτερη ιχνηλασιμότητα στην αλυσίδα των τροφίμων καθιστώντας υποχρεωτική την επίσημανση των κρεάτων·
13. χαιρετίζει τις διατάξεις του νέου κανονισμού σχετικά με την πληροφόρηση των



καταναλωτών για τα τρόφιμα, ο οποίος προβλέπει την υποχρεωτική επισήμανση προέλευσης του βοείου κρέατος και του κρέατος χοίρων, πουλερικών και αιγοπροβάτων· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν νομοθετικές προτάσεις για τη βελτίωση της ιχνηλασιμότητας στην αλυσίδα τροφίμων, καθιστώντας υποχρεωτική την επισήμανση, στα εν λόγω προϊόντα κρέατος, του τόπου γέννησης, του τόπου εκτροφής και του τόπου σφαγής, σε περίπτωση που αυτοί οι τόποι είναι διαφορετικοί· επιπλέον, ζητεί την υποβολή νομοθετικών προτάσεων για την υποχρεωτική επισήμανση προέλευσης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, των μη επεξεργασμένων τροφίμων, του κρέατος που χρησιμοποιείται ως συστατικό, των τροφίμων που αποτελούνται από ένα μόνο συστατικό και των συστατικών που αντιπροσωπεύουν άνω του 50% του τροφίμου.

14. τονίζει την ανάγκη για ιχνηλασιμότητα, έλεγχο και δέουσα επιμέλεια από τους εμπόρους λιανικής, προκειμένου να προστατευτούν οι μεγάλες αλυσίδες εφοδιασμού και να υπάρξει μέριμνα ώστε οι καταναλωτές να μην καθίστανται ανυποψίαστα θύματα περιπτώσεων απάτης·
15. ζητεί την επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων ιχνηλασιμότητας και τη συστηματική εφαρμογή της αδιάσπαστης ιχνηλασιμότητας των τροφίμων και των ζωοτροφών, η οποία προβλέπεται στον βασικό κανονισμό 178/2002 και καλύπτει τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, τα ζώα για την παραγωγή τροφίμων και κάθε άλλη ουσία που προορίζεται για αυτό το σκοπό ή αναμένεται ότι θα ενσωματωθεί σε τρόφιμα ή ζωοτροφές· ζητεί να εξασφαλιστεί για τους ελεγκτές σε ολόκληρη την Ευρώπη η αδιάσπαστη ιχνηλασιμότητα και η διαφάνεια του συνόλου της αλυσίδας, σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής, ώστε να είναι δυνατός ο ταχύς εντοπισμός παραποιημένων προϊόντων διατροφής σε όλα τα στάδια παραγωγής·
16. ζητεί τη νομικά κατοχυρωμένη προστασία των πληροφοριοδοτών που εργάζονται στη βιομηχανία τροφίμων και καταγγέλλουν στις αρμόδιες αρχές παραβάσεις στον κλάδο των τροφίμων.

## ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

<b>Ημερομηνία έγκρισης</b>	25.11.2013
<b>Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας</b>	+: 25 -: 2 0: 0
<b>Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	John Stuart Agnew, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Paolo De Castro, Hynek Fajmon, Iratxe García Pérez, Julie Girling, Sergio Gutiérrez Prieto, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Agnès Le Brun, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, Marit Paulsen, Ulrike Rodust, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Alyn Smith, Ewald Stadler, Csaba Sándor Tabajdi, Marc Tarabella
<b>Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	Karin Kadenbach, Giovanni La Via, Anthea McIntyre, Maria do Céu Patrão Neves, Димитър Стоянов

## ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

<b>Ημερομηνία έγκρισης</b>	27.11.2013
<b>Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας</b>	+:                 58 -:                 0 0:                 0
<b>Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	Elena Oana Antonescu, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Lajos Bokros, Franco Bonanini, Biljana Borzan, Yves Cochet, Chris Davies, Esther de Lange, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Martin Kastler, Corinne Lepage, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Miroslav Ouzký, Gilles Pargneaux, Andrés Perelló Rodríguez, Pavel Poc, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Kārlis Šadurskis, Richard Seeber, Bogusław Sonik, Dubravka Šuica, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Thomas Ulmer, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis, Θεόδωρος Σκυλακάκης
<b>Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	Erik Bánki, Gaston Franco, Julie Girling, Eduard-Raul Hellvig, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Alojz Peterle, Vittorio Prodi, Bart Staes, Marita Ulvskog, Anna Záborská, Andrea Zanoni, Маруся Любчева, Владимир Уручев
<b>Αναπληρωτές (άρθρο 187, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία</b>	Σπύρος Δανέλλης